

Onderwijs en jeugdzorg hebben elkaar nodig!

Elena Carmona van Loon

orthopedagoog-generalist bij Carmona ontwikkeling

APA Geplaatst op 4 oktober 2018

Zowel het onderwijs als de jeugdzorg zijn in deze tijd in het bijzonder gericht op het in hun kracht zetten van leerlingen en leraren. Samenwerking op dit gebied maakt dat het effect voor de leerling verdubbelt.

De kennis van menig jeugdzorgprofessional op het gebied van normale en bijzondere ontwikkeling van kinderen en jongeren is groot. Deze kennis is van groot belang voor de onderwijsprofessional om het gedrag van leerlingen de juiste betekenis te geven. Andersom kunnen onderwijsprofessionals veel vertellen over de persoonlijkheid van de leerling. Hoe gaat de leerling relaties aan en hoe pakt het nieuwe ervaringen en kennis op? Belangrijke informatie voor de jeugdzorgprofessional om een goed beeld te krijgen van de ontwikkelingsmogelijkheden van de jeugdige.

Vaardigheden leer je zowel op school als in de behandelkamer

In deze tijd moeten jonge mensen al goed weten wat ze willen en hoe ze zichzelf kunnen presenteren. Multimedia doen een groot beroep op het vermogen van jonge mensen zich goed uit te drukken en informatie op waarde te schatten. Weten wat je zelf belangrijk vindt en kunnen luisteren naar anderen is nodig om te kunnen samenwerken. Onder de noemer vaardigheden van de 21e eeuw worden vermogens die samenhangen met het reguleren van je gedrag, kritisch denken en empathie samen gebracht.

Wanneer je deze vaardigheden niet goed leert beheersen, is de kans dat je minder goed meekomt in de maatschappij of in het ergste geval ontwikkelingsstoornissen ontwikkelt groter. Het zijn ook deze vaardigheden waaraan de jeugdzorgprofessional tijdens de behandeling of begeleiding van de jongere werkt. Tijdens CGT (cognitieve gedragstherapie) bijvoorbeeld is er veel aandacht voor hoe je denken je gevoel en je handelen beïnvloedt. Bewustwording van dit proces staat centraal.

Ook in de klas werken leraren aan deze vaardigheden omdat het voor jonge mensen heel belangrijk is op een goede wijze relaties met anderen aan te gaan en daarbij goed op te komen voor wat je zelf wilt. Soms doen leraren dat heel gericht door middel van lessen over gedachten of gevoel, het werken met gevoelskaarten (bijvoorbeeld PAD methode) maar in de meeste gevallen gewoon door situaties die zijn voorgevallen in de klas te bespreken met de leerlingen.

Wanneer zowel de jeugdzorgprofessional als het onderwijs bewust en doelgericht bij een leerling met gedragsproblemen aan de slag gaan, is de kans dat de leerling deze kennis en vaardigheden generaliseert, toepast en begrijpt hoe e.e.a. met elkaar samenhangt groter. Samen doelen stellen en samenwerken werkt. Zeker als ook de belangrijke verzorgers en de leerling zelf actief worden betrokken.

Ontwikkeling verloopt in fasen

Leerlingen zijn verschillend. Iedereen heeft andere ervaringen, een ander brein, andere voorbeeldfiguren en een andere opvoeding gehad. Ook verloopt de sociaal emotionele ontwikkeling van jeugdigen in fasen en niet bij iedereen op dezelfde wijze. Kennis van deze ontwikkeling maakt dat je als leraar beter begrijpt wanneer een jongere nog niet zoveel inleving vertoont in anderen of het moeilijk vindt om zelf aan het werk te gaan. Gedrag betekent niet zoveel. Meestal betekent opvallend gedrag bij leerlingen dat ze zaken moeilijk vinden en proberen het te leren. Deze spanning maakt dat ze veel signaal en dus opvallend gedrag vertonen.

Jeugdzorgprofessionals kennen deze fasen en weten wat nodig is en wat leerlingen van de leraar nodig hebben om in ontwikkeling te blijven. Samenwerking op dit gebied is dus onontbeerlijk.

Over aandacht en creativiteit.

In een tijd waar zaken snel veranderen en nieuwe technologie vanuit de hele wereld tot ons komt, is het belangrijk goed te leren denken en creatief te denken. Mensen zijn spelende wezens en zijn in staat zich te verbeelden en verschillende perspectieven en betekenissen te geven aan wat ze maken en zien. Zeker jonge mensen kunnen dat goed. De ontwikkeling van creativiteit is belangrijk om een gezond mens te worden dat over zichzelf kan nadenken en zich kan verhouden tot de wereld om hem heen.

Speltherapeuten weten als geen ander hoe belangrijk spel kan zijn wanneer de ontwikkeling van kinderen bedreigd wordt. In spel en bij creatieve vakken kan je spelen met verschillende overtuigingen. Je kan je voorstellen dat je een vluchteling bent of een koningin en leren voelen en experimenteren hoe het is om de baas te zijn, of juist te luisteren naar een ander. Ook versterkt spel en creatieve expressie het vermogen en allerhande principes die ten grondslag liggen aan het leren. Dit kunnen zijn: tastzin, ordening en ruimte, natuurkundige principes, maar ook fantasie en kritisch denken.

Scholen weten op hun beurt als geen ander hoe kunst en creatieve vakken de innovatieve en oplossingsgerichte denkracht van leerlingen kan versterken. Creatieve vaardigheden bij leerlingen ontwikkelen, versterkt het leervermogen, de persoonsvorming en de sociaal emotionele ontwikkeling van alle leerlingen en kan ontwikkelingsstoornissen helpen voorkomen. Aandacht hiervoor op scholen en samenwerken met de jeugdzorgprofessional op dit gebied om kennis over fasen van creatief handelen en doelen voor individuele leerlingen af te stemmen, maakt onderwijs en jeugdzorg sterker!

APA